

Аграмак авыл җирлеге Советы

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы

КАРАР

№ 58-1

15.03.2019 ел.

“Законнарга һәм Татарстан Республикасы Спас Муниципаль районы Аграмак авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турында Нигезләмәне раслау турында”

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы җирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) норматив хокукый актларга һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Аграмак авыл җирлеге Советы

Карары:

1. Законнарга һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турында Нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл җирлеге җирле үзидарә органнарына:
Норматив хокукый актлар чыгарганда әлеге Нигезләмәгә таянып эш итәргә;
Әлеге Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затлар билгеләргә;
җаваплы затлар итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының рәсми сайтында, хокукый мәгълүмат рәсми сайтында ([//http://pravo.tatarstan.ru](http://pravo.tatarstan.ru)) урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Аграмак авыл җирлеге башлыгына йөкләргә. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән ун көн эчендә үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл җирлеге башлыгы

Р.Т. Галәветдинова.

Нигезләмә

Законнарга һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү турында

I. Гомуми нигезләмәләр

Законнарга һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, җирле үзидарә органнары), системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күздә тотып, үз вәкаләтләре чикләрендә җирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган муниципаль актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү өчен мәгълүмат җыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, үзгәрешләр кертү яисә үз көчен югалткан дип тану (гамәлдән чыгару) буенча гамәлгә ашырыла.

2. Мониторинг җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Җирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә муниципаль берәмлекнең юрист һәм башка җирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Җирле үзидарә органнарында мониторинг үткөрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткөрүнең максатлары булып торалар:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукый җайга салуда кабатлау;

җирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау);

хокук куллану нәтиҗәләлеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтиҗәләлеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә җирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үз эченә:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия

Федерациясенең башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл җирлеге

Уставы, муниципаль актларындагы үзгәрешләрне жыю, гомумиләштерү,

анализлау һәм бәяләүне ала.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакуләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, хокук

саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте

органнарының, муниципаль берәмлекләренең вәкилләкә органнары

депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында

мөрәҗәгатләре, шул исәптән:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлығы тарафыннан Татарстан

Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертелгән

муниципаль актларга карата үткәрелгән Хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль

актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

җирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләренең,

семинарларының, гавами тыңлаулар, иҗтимагый фикер алышуларының һәм

башка чараларның йомгаклау документларын үз эченә алган мөрәҗәгатләре.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Җирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән

җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе

мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр,

консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан

Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе

субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга

мөмкин.

9. Мониторинг түбәндәгеләрне анализлау аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дэгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы) ; прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар ижәт итү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

"Гарант «мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү»;

Гарант «мәгълүмат системасын хокукый җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү»;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пункттында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенең чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый җайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) ;

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;
норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы;
муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булуы һәм
эчтәлегә;

муниципаль акт белән җайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә
мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән
баш тарту) турындагы закон көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү
нигезләре булуы.

13. Мониторинг нәтиҗәләре буенча, федераль һәм республика законнарда,
җирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль актларга үзгәрешләр
кертүгә китерә торган үзгәрешләр ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен
югалтуын тану турында, Яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле
муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көчкә ия актлар белән
тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяҗы тудыручы федераль һәм
республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта,
мониторинг федераль яки республика акты чыгарылганнан соң 30 көн эчендә
үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның,
шәхси эшкүарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль
берәмлекләренең вәкиллеке органнары депутатларының, шулай ук
прокуратура мәҗлүматы (прокурор җавабы актларыннан тыш),
мөрәҗәгатьләре торса, мониторинг, «Россия Федерациясе прокуратурасы
турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган
карарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда
мониторинг үткәрү нәтиҗәләре турында мөрәҗәгать итүче затка хәбәр ителә.

III. Мониторинг нәтиҗәләрен тормышка ашыру

15. Мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль акт проекты эшләү һәм
муниципаль акт кабул итү, әлегә нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче
абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика
законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга
калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар җирле үзидарә органнары
җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга
калмыйча мониторинг нәтиҗәләре турында хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтиҗәләре турында отчетта түбәндәге мәҗлүмат булырга
тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәҗлүмат;

мониторинг үткәрүчеләр турында мәҗлүмат;

мониторинг үткәрү чоры турында мәҗлүмат;

хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәрү нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижеләре турында отчетта түбәндәге мәгълүмат булырга мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;
тиешле хокукый мөнәсәбәتلәр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән, мониторинг нәтижеләренә нигезләнгән, башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар, законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда, Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертү өчен җибәрелә.

Мониторинг нәтижеләре буенча регистрга кертү өчен, әлеге регистрга элек кертелмәгән муниципаль актлар җибәрелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча норматив хокукый актлар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткәрү һәм хокукый иҗат итү эшчәнлегенә өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук җирле үзидарә органнарының муниципаль актларының федераль һәм республика законнарына хокукый жайга салу өлкәсендә туры килүе өчен шәхси, (шул исәптән дисциплинар) җаваплылык тоталар.

20. Мониторинг нәтижеләре буенча, тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китерә торган карарлар кабул итү һәм гамәлләр кылу(яки гамәл кылмау) өчен, законнар нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплы.